
Starostwo Powiatowe w Radomiu

20.03.2024

Prezentację opracowała: **dr Agnieszka Pawłowska - Muc**

**Program profilaktyki
i wczesnego wykrywania
nadwagi i otyłości wśród dzieci
klas IV-VIII,
uczniów szkół podstawowych
z terenu Powiatu Radomskiego**

na lata 2022-2023

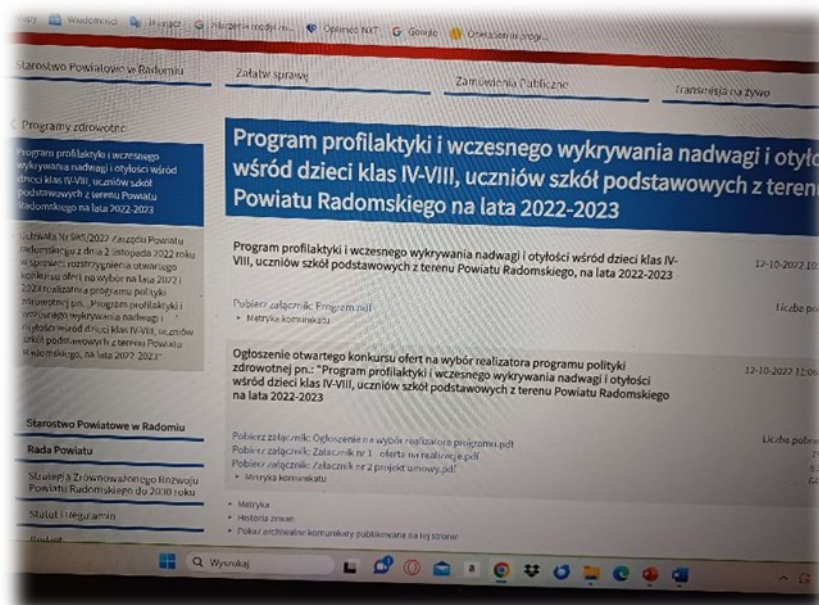

POMYSŁODAWCA:

**12.10.2022 ogłoszenie
ZARZĄD POWIATU
RADOMSKIEGO
OTWARTY KONKURS OFERT
na wybór realizatora programu
polityki zdrowotnej
Program profilaktyki i wczesnego
wykrywania nadwagi
i otyłości wśród dzieci klas IV-VIII,
uczniów szkół podstawowych z
terenu Powiatu Radomskiego
na lata 2022-2023**

**Wydział Zdrowia i Spraw
Społecznych**

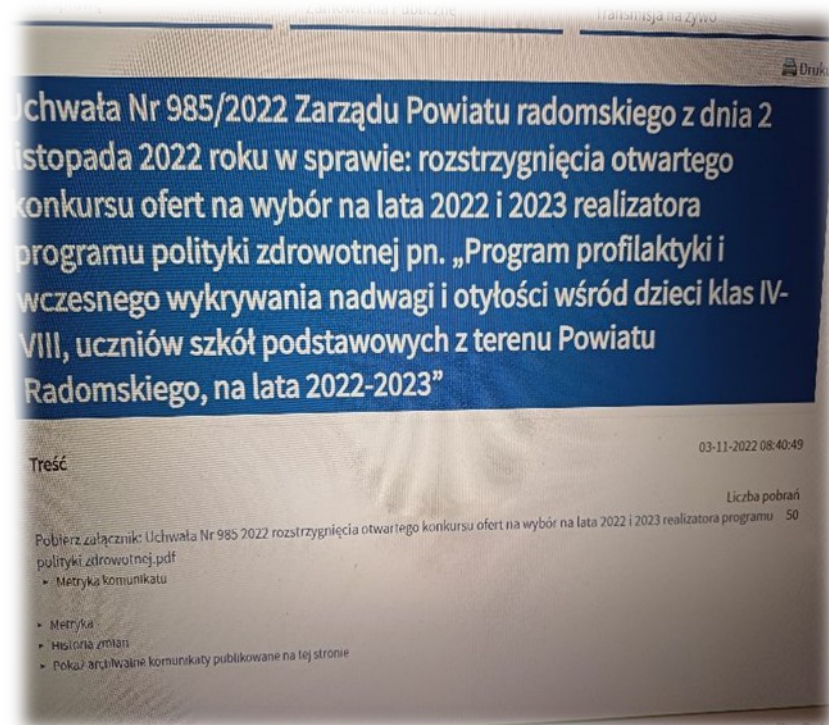

POMYSŁODAWCA:

02.11.2022
rozstrzygnięcie konkursu
ZARZĄDU POWIATU
RADOMSKIEGO
na wybór realizatora
programu
polityki zdrowotnej
(Uchwała 985/2022)

REALIZATOR PROGRAMU:

<https://spzzozpionki.pl/nowy-szpital-powiatowy-w-pionkach-coraz-blizej/>

**Samodzielny Publiczny
Zespół Zakładów Opieki
Zdrowotnej w Pionkach**

**Im. Lecha i Marii
Kaczyńskich –
Pary Prezydenckiej**

PROGRAM PROFILAKTYKI I WCZESNEGO
WYKRYWANIA NADWAGI I OTYŁOŚCI
WSRÓD DZIECI KLAS IV-VIII,
UCZNIÓW SZKÓŁ PODSTAWOWYCH
Z TERENU POWIATU RADOMSKIEGO
NA LATA 2022-2023

**16 grudnia w 2022 roku
- 14 kwietnia 2023
w siedzibie Starostwa Powiatowego**

**III spotkania z Koordynatorami
i Pielęgniarkami Medycyny Szkolnej**

celem promocji, realizacji programu w tym badań
tj. pomiarów antropometrycznych

Dane z dnia 07.02.2023

■ **Badania w szkołach Powiat Radomski – podsumowanie:**

Gmina	Nazwa Szkoły	Liczba przebadanych uczniów (ogółem)	Liczba uczniów zakwalifikowanych od programu (BMI)	Liczba uczniów objętych programem (zgoda rodziców)
Powiat Radomski	Łącznie 11 szkół podstawowych	1642	311	66

Dane z I-III etap badań

■ Badania w szkołach podstawowych Powiat Radomski - podsumowanie

Gmina	Nazwa Szkoły	Liczba przebadanych uczniów (ogółem)	Liczba uczniów zakwalifikowanych od programu (BMI)	Liczba uczniów objętych programem (zgoda rodziców)	Liczba dzieci biorących udział w programie	Liczba udzielonych porad/konsultacji
Powiat Radomski 9 gmin	Do projektu przystąpił o 16 szkół	2535	505	116	25	316

PODZIĘKOWANIA ZA ZAAGNAŻOWANIE I UDZIAŁ W I ETAPIE PROGRAMU

- W dniu **14.04.2023** roku w Starostwie Powiatowym w Radomiu zostały wręczone dyplomy podziękowaniami dla osób zaangażowanych w udział i realizację **I etapu realizacji programu**
- W spotkaniu uczestniczyli:
  - Pan **Krzysztof Kozera** Wicestarosta Powiatu Radomskiego
  - Pani **Joanna Czerwińska** Dyrektor Wydziału Zdrowia i Spraw Społecznych

Zapraszamy do galerii

<https://www.powiatradomski.pl/blog/aktualnosci/powiat-radomski-realizuje-program-dotyczacy-walki-z-otyloscia-u-dzieci/>

PODZIĘKOWANIA ZA ZAAGNAŻOWANIE I UDZIAŁ W I ETAPIE PROGRAMU

<https://spzozpionki.pl/program-profilaktyki-i-wczesnego-wykrywania-nadwagi-i-otylosci-wsrod-dzieci/>

PODZIĘKOWANIA ZA ZAAGNAŻOWANIE I UDZIAŁ W I ETAPIE PROGRAMU

<https://www.powiatradomski.pl/blog/aktualnosci/powiat-radomski-realizuje-program-dotyczacy-walki-z-otyloscia-u-dzieci/>

PROGRAM PROFILAKTYKI I WCZESNEGO WYKRYWANIA NADWAGI I OTYŁOŚCI WŚRÓD DZIECI KLAS IV-VIII, UCZNIÓW SZKÓŁ PODSTAWOWYCH Z TERENU POWIATU RADOMSKIEGO NA LATA 2022-2023

PODZIĘKOWANIA ZA ZAAGNAŻOWANIE I UDZIAŁ W I ETAPIE PROGRAMU

<https://www.powiatradomski.pl/blog/aktualnosc/powiat-radomski-realizuje-program-dotyczacy-walki-z-otyloscia-u-dzieci/>

MATERIAŁY DYDAKTYCZNE

DLA SZKÓŁ BIORĄCYCH CZYNNY UDZIAŁ W PROGRAMIE

celem

ich realizacji w formie prelekcji i pogadarek

<https://spzzozpionki.pl/program-profilaktyki-i-wczesnego-wykrywania-nadwagi-i-otylosci-wsrod-dzieci/>

PROGRAM PROFILAKTYKI I Wczesnego wykrywania nadwagi i otyłości wśród dzieci klas IV-VIII, uczniów szkół podstawowych z terenu powiatu radomskiego na lata 2022-2023

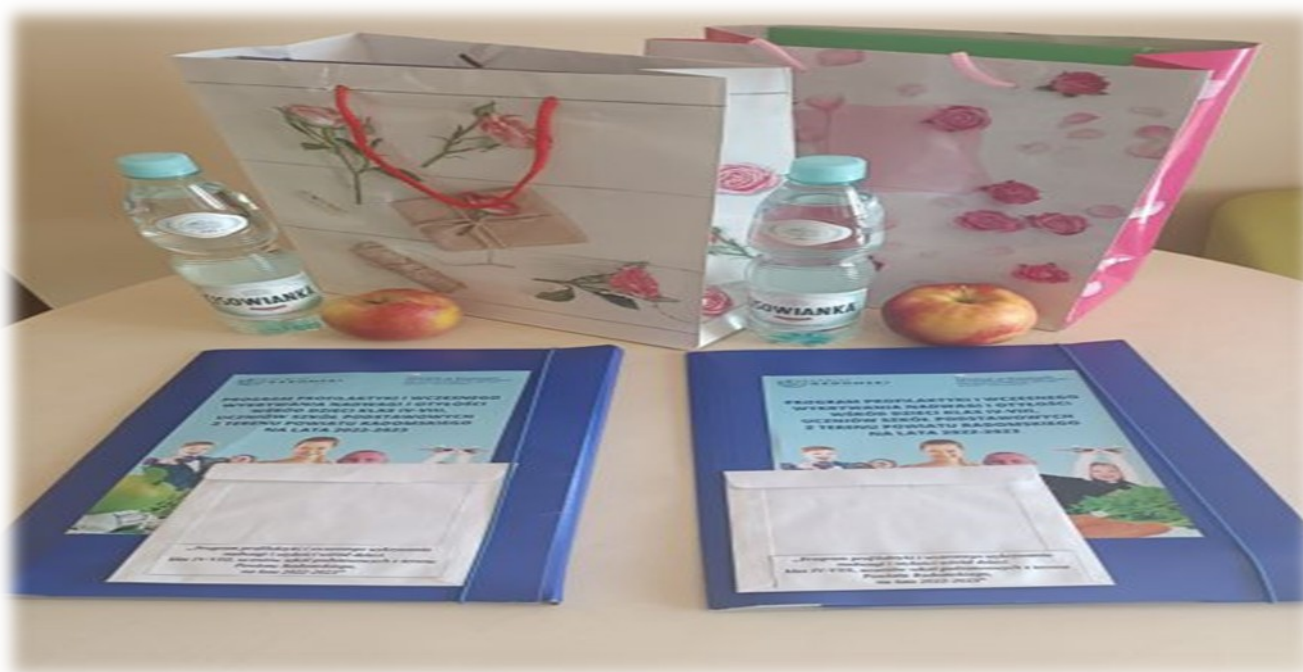
10 maja – 12 czerwca w 2023 roku w siedzibie Urzędu Pracy i Starostwie Powiatowym

---

IV spotkania z rodzicami dzieci i młodzieży biorących udział w programie

PRZEKAZANIE MATERIAŁÓW Dzieciom i Rodzicom

<https://spzzozpionki.pl/program-profilaktyki-i-wczesnego-wykrywania-nadwagi-i-otylosci-wsrod-dzieci/>

Działalność edukacyjna w 16 szkołach z terenu powiatu radomskiego

I półrocze	II półrocze
14.04 do 15.06. 2023	05.09.2023 do 31.12.2023 do nadal
Uczniowie klas IV – VIII	
<p>Prelekcje zdrowotne w zakresie:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ racjonalnego odżywiania, ▪ aktywności fizycznej ▪ elementów zdrowia psychicznego <p>dla uczniów w szkołach podstawowych nie tylko biorących udział w programie celem uświadamiania roli i znaczenia zdrowego stylu życia</p>	

PROGRAM PROFILAKTYKI I Wczesnego wykrywania nadwagi i otyłości wśród dzieci klas IV-VIII, uczniów szkół podstawowych z terenu powiatu radomskiego na lata 2022-2023

PORADY – KONSULTACJE SPECJALISTÓW **SPZZOZ Pionki** **im. Lecha i Marii Kaczyńskich** **– Pary Prezydenckiej**

Kadra - specjaliści:

Specjalność:	IMIĘ I NAZWISKO SPECJALISTY
Dietetyk	mgr inż. ILONA SZYMANEK
Psycholog	mgr EWELINA DURAZIŃSKA
Specjalista ds. Aktywności Fizycznej	mgr ŁUKASZ WROCHNA BARTŁOMIEJ RYBANIEC
Koordynator	Dr AGNIESZKA PAWŁOWSKA - MUC
Lekarz	Lek. SYLWIA OBORSKA

<https://spzozpionki.pl/program-profilaktyki-i-wczesnego-wykrywania-nadwagi-i-otylosci-wsrod-dzieci>

INDYWIDUALNE PORADY - KONSULTACJE ZE SPECJALISTAMI

czerwiec – październik 2023

środa – czwartek od 15.00 – 20.00

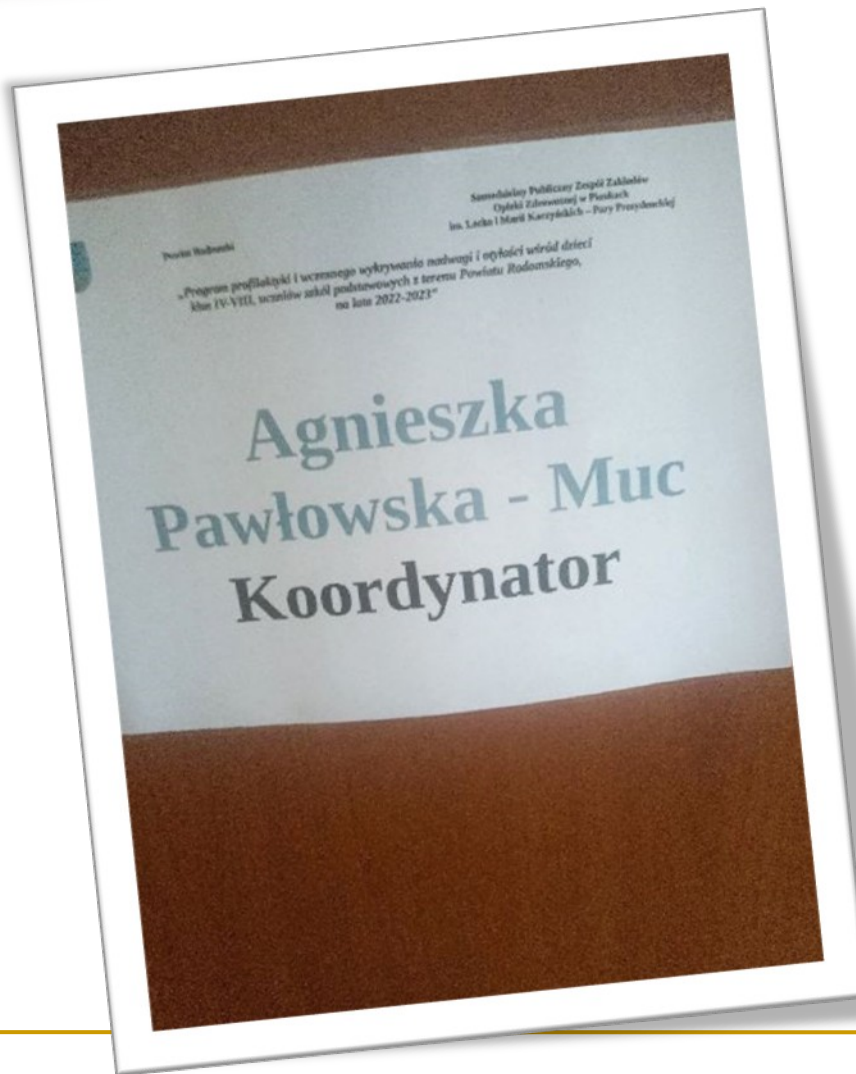
SPZZOZ Pionki

im. Lecha i Marii Kaczyńskich

– Pary Prezydenckiej

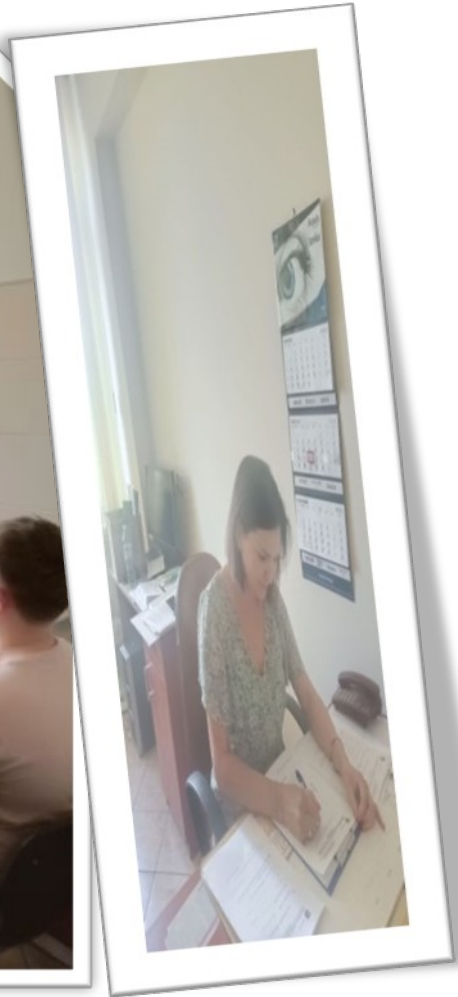
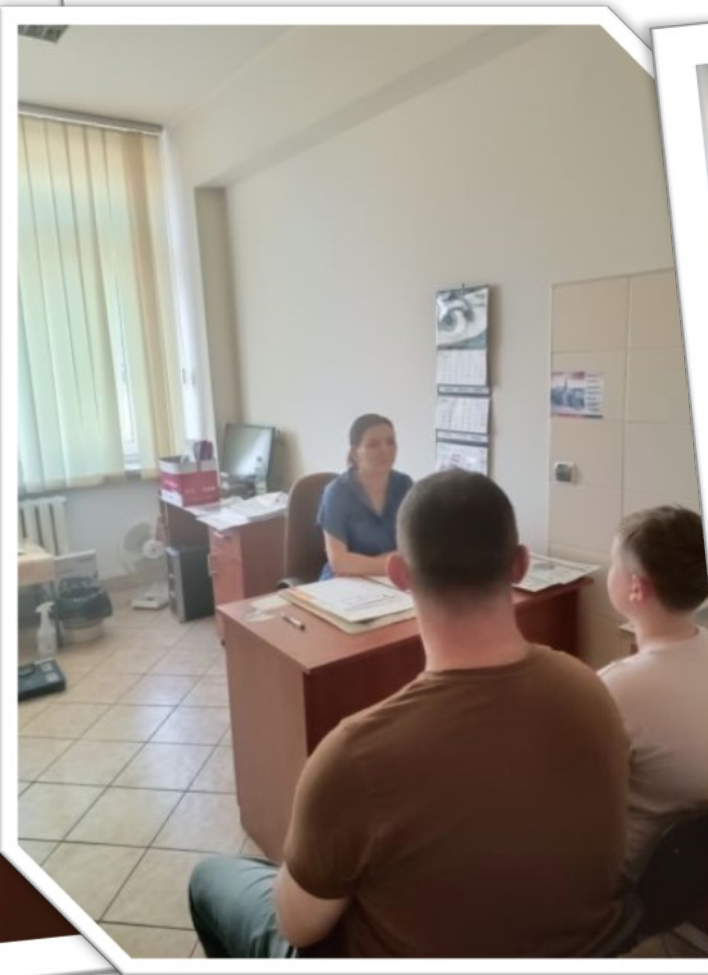

PROGRAM PROFILAKTYKI I Wczesnego wykrywania nadwagi i otyłości wśród dzieci klas IV-VIII, uczniów szkół podstawowych z terenu powiatu radomskiego na lata 2022-2023

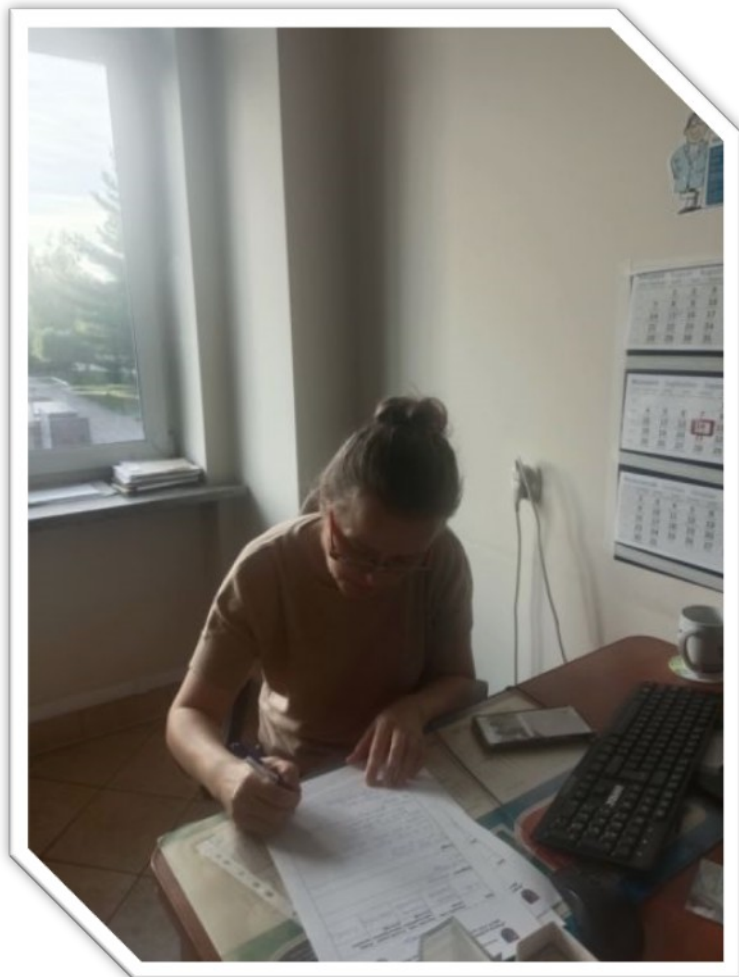

PROGRAM PROFILAKTYKI I Wczesnego wykrywania nadwagi i otyłości wśród dzieci klas IV-VIII, uczniów szkół podstawowych z terenu powiatu radomskiego na lata 2022-2023

PROGRAM PROFILAKTYKI I Wczesnego wykrywania nadwagi i otyłości wśród dzieci klas IV-VIII, uczniów szkół podstawowych z terenu powiatu radomskiego na lata 2022-2023

PROGRAM PROFILAKTYKI I Wczesnego wykrywania nadwagi i otyłości wśród dzieci klas IV-VIII, uczniów szkół podstawowych z terenu powiatu radomskiego na lata 2022-2023

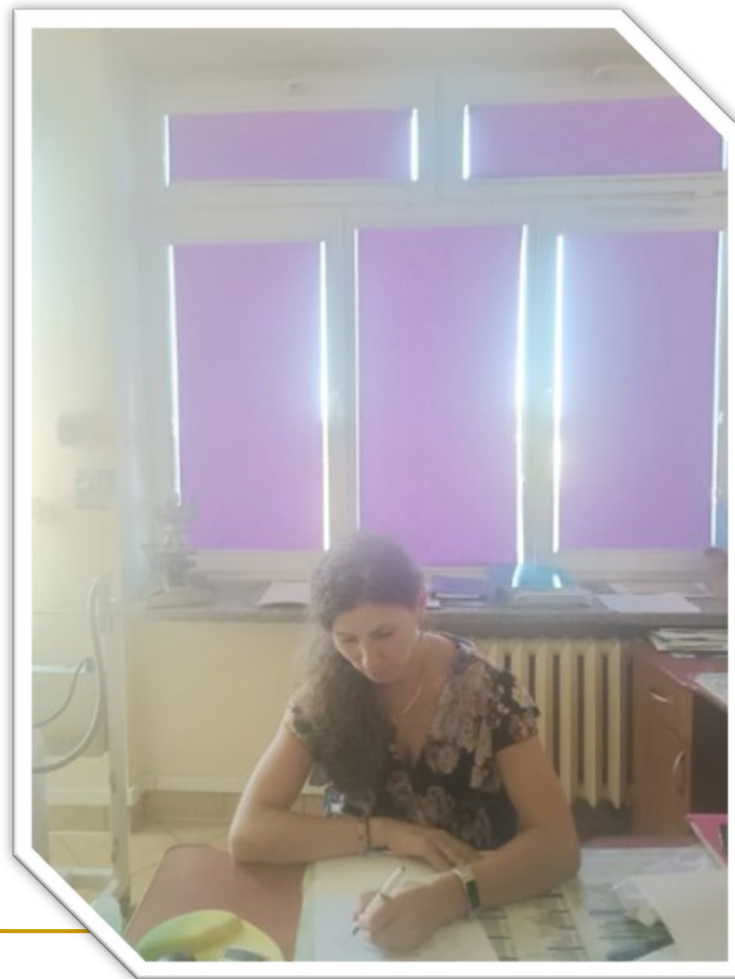

Powiat Radomski

Samodzielny Publiczny Zespół Zakładów
Opieki Zdrowotnej w Pławkach
im. Lecha i Marii Kaczyńskich - Pury Psychiatrycznej

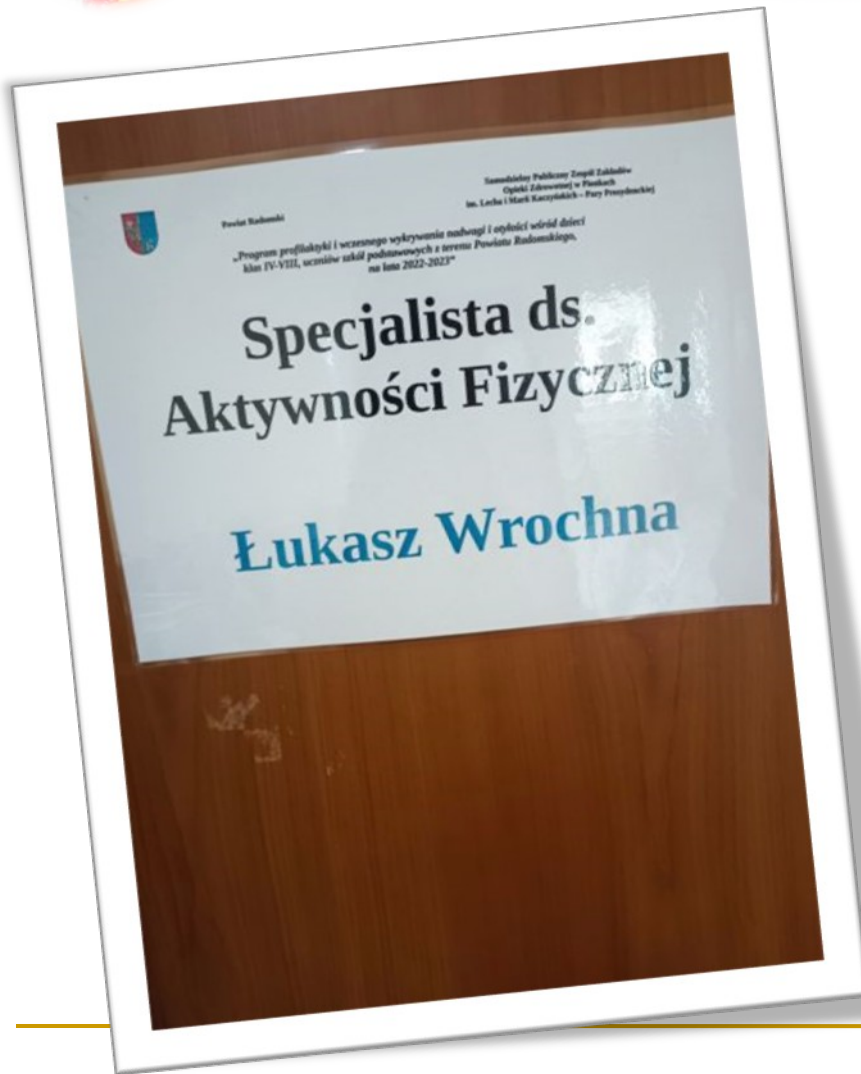
„Program profilaktyki i wczesnego wykrywania nadwagi i otyłości wśród dzieci
klas IV-VIII, uczniów szkół podstawowych z terenu Powiatu Radomskiego,
na lata 2022-2023”

Ewelina Durazińska
Psycholog

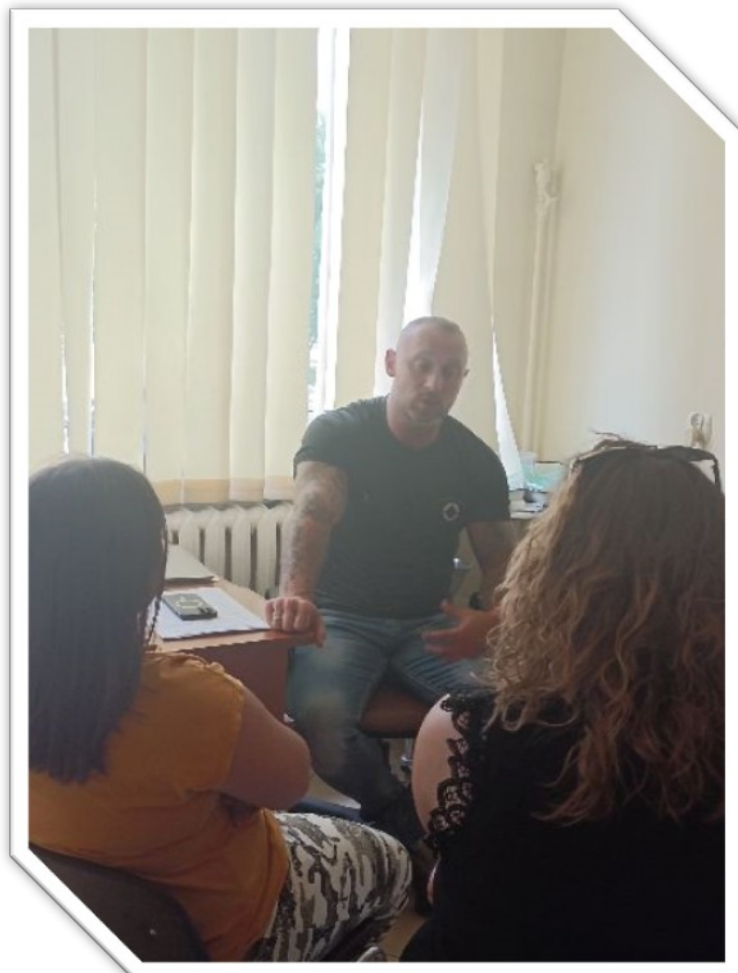

PROGRAM PROFILAKTYKI I Wczesnego wykrywania nadwagi i otyłości wśród dzieci klas IV-VIII, uczniów szkół podstawowych z terenu powiatu radomskiego na lata 2022-2023

PROGRAM PROFILAKTYKI I WZCIESZENIA
WYKRYWANIA NADWAGI I OTYŁOŚCI
WSRÓD DZIECI KLAS IV-VIII,
UCZNIÓW SZKÓŁ PODSTAWOWYCH
Z TERENU POWIATU RADOMSKIEGO
NA LATA 2022-2023

**Wdrożenie i realizacja programu
pozwoliła na:**

**ZWIĘKSZENIE SKUTECZNOŚCI
ZAPOBIEGANIA
NADWADZE I OTYŁOŚCI
ORAZ ICH POWIKŁANIOM WŚRÓD
POPULACJI
DZIECI I MŁODZIEŻY
powiatu radomskiego**

Wyniki

PROGRAM PROFILAKTYKI I Wczesnego wykrywania nadwagi i otyłości wśród dzieci klas IV-VIII, uczniów szkół podstawowych z terenu powiatu radomskiego na lata 2022-2023

TERMIN: 01-30.06.2023

Łączna liczba udzielonych indywidualnych porad - **200**

U 12% dzieci z nadwagą nastąpił spadek BMI o 62% tj. od pierwszego pomiaru w szkole – przez pielęgniarkę medycyny szkolnej

U 88% dzieci z otyłością nastąpił spadek BMI o 32% tj. od pierwszego pomiaru w szkole – przez pielęgniarkę medycyny szkolnej

Wyniki

PROGRAM PROFILAKTYKI I WCZESNEGO WYKRYWANIA NADWAGI I OTYŁOŚCI WŚRÓD DZIECI KLAS IV-VIII, UCZNIÓW SZKÓŁ PODSTAWOWYCH Z TERENU POWIATU RADOMSKIEGO NA LATA 2022-2023

TERMIN: 30.06-12.10.2023

Łączna liczba udzielonych indywidualnych porad - **116**

U 7% dzieci z nadwagą nastąpił spadek BMI o 32%

tj. od kolejnego pomiaru w czerwcu w trakcie indywidualnych konsultacji dokonanych przez dietetyka

U 93% dzieci z otyłością nastąpił spadek BMI o 62%

tj. od kolejnego pomiaru w czerwcu w trakcie indywidualnych konsultacji dokonanych przez dietetyka

Dnia 22.11.2023

Spotkanie z dziećmi, młodzieżą i ich rodzicami celem wręczenia podziękowań i nagród

<https://www.powiatradomski.pl/blog/aktualnosc/powiat-radomski-podsumowal-roczny-program-dotyczacy-walki-z-otyloscia-u-dzieci/>

Wnioski

Sylwia Oborska-lekarz

- **Otyłość to choroba**

Otyłość to choroba przewlekła znajdująca się na liście Międzynarodowej Klasyfikacji Chorób (ICD-10) pod numerem E66

- **Globalna epidemia otyłości - tendencja wzrastająca**

W ciągu ostatnich 50 lat liczba osób z otyłością na całym świecie zwiększyła się blisko **trzykrotnie – obecnie jest to około 13% dorosłej populacji światowej**. Globalna epidemia otyłości obejmuje nie tylko populację osób dorosłych, **ale także dzieci i młodzież**.

- **Otyłość to choroba i czynnik ryzyka wielu innych chorób**

Otyłość jest również niezależnym czynnikiem ryzyka wystąpienia innych niezakaźnych chorób przewlekłych, m.in. **choroby wieńcowej, nadciśnienia, udaru mózgu, niektórych nowotworów, cukrzycy typu 2, chorób pęcherzyka żółciowego, dyslipidemii, choroby zwyrodnieniowej stawów, dny moczanowej, niealkoholowego stłuszczenia wątroby oraz bezdechu sennego**.

Wnioski

Sylwia Oborska-lekarz

- **Otyłość u dzieci w Polsce**
- **Dzieci:** wyniki badania PITNUTS (2016 r.) wskazują, że ok. **10% dzieci w wieku 1-3 lat** ma nadwagę/otyłość, a dodatkowo **18,4% jest zagrożone nadmierną masą ciała**. Problem nadwagi i otyłości dotyczy też niemal co trzeciego 8-latka (badanie COSI, 2016).
- **Młodzież:** wyniki badania HBSC(2018 r.) wskazują, że nadmierna masa ciała występuje u **29,7% chłopców i 14,3% dziewcząt w wieku 11-15 lat**. Odsetki te są wyższe o kilka procent w porównaniu do wyników edycji tego badania z 2014 r. W latach 2014-2018 odsetek młodzieży z nadmierną masą ciała wzrósł z 19,9% do 21,7% przy czym silniejsze pogorszenie zaobserwowano u chłopców w porównaniu do dziewcząt, a biorąc pod uwagę wiek – u 13-latków obojga płci.
- **Z otyłości się nie wyrasta; bagatelizowanie problemu przez rodziców, nauczycieli, personel medyczny.**
- **70-80 % otyłych nastolatków będzie borykało się z tym problemem w wieku dorosłym.**

Wnioski

Sylwia Oborska-lekarz

- Już u dzieci występują **negatywne konsekwencje zdrowotne otyłości**, takie jak **cukrzyca typu II, zaburzenia lipidowe, nadciśnienie tętnicze krwi czy niealkoholowa choroba stłuszczeniowa wątroby.**
- Otyłość powoduje również negatywne następstwa **psychospołeczne i emocjonalne: pogarsza jakość życia chorego, obniża poczucie własnej wartości i samoocenę oraz sprzyja nieakceptowaniu przez rówieśników.**

Bardzo ważna jest profilaktyka!

- Otyłość jest poważną chorobą, jednak jej rozwój jest zwykle powolny. Jak w przypadku wielu innych chorób przewlekłych, łatwiej jest jej zapobiegać, niż leczyć.

Działaniami profilaktycznymi powinny być objęte WSZYSTKIE dzieci.

Wnioski

Sylwia Oborska-lekarz

- **Profilaktyka - edukacja żywieniowa** powinna być wprowadzona już na etapie nauczania początkowego i następnie kontynuowana przez cały okres szkolny (wpływ żywienia na rozwój poznawczy i wyniki w nauce).
- System żywienia w placówkach opiekuńczo-wychowawczych oraz edukacyjnych powinien zapewniać zbilansowane posiłki z uwzględnieniem zasad prawidłowego żywienia.
- **Profilaktyka- wysiłek fizyczny**
- Wytyczne WHO dotyczące aktywności fizycznej mówią o co najmniej 60 minutach aktywności ruchowej o umiarkowanej lub intensywnej intensywności w ciągu każdego dnia przez cały tydzień.
- **Profilaktyka- radzenie sobie ze stresem**
- **Profilaktyka –jak najwcześniejsze rozpoznawanie problemu**
- Bardzo ważne jest rozpoznanie problemu już na etapie nadmiernej masy ciała i wprowadzenie odpowiednich modyfikacji stylu życia, tj. *zwiększenia aktywności fizycznej i korekty diety zgodnie z zasadami prawidłowego żywienia dla danej grupy wiekowej.*

Wnioski

mgr inż. Ilona Szymanek - dietetyk

- U większości uczniów, którzy korzystali z konsultacji stwierdzono otyłość:
BMI (siatki centylowe): powyżej 24, zawartość tk. tł. powyżej 27% - chłopcy 10 lat,
BMI (siatki centylowe): powyżej 23, zawartość tk. tł. powyżej 32% - dziewczynki 10 lat
(przedziały zmienne w zależności od wieku);
- **Świadomość żywieniowa u uczniów jest duża, w większości znają zasady zdrowego odżywiania i zdrowego stylu życia – niestety ich nie stosują!;**
- Najczęstsze problemy żywieniowe: nieregularne posiłki, mało urozmaicona dieta, podjadanie, słodczy, fast foody, mało wody, dodatkowo automaty w szkołach, mało ruchu, sen, stres, telefony/komputery, dziadkowie, brak czasu rodziców;
- **Niektórzy już po pomiarach w szkole zmienili swój sposób odżywiania.**
- **Zmiany, które przyniosły efekty:** regularne posiłki, bardziej urozmaicona dieta, ograniczenie słodczy, większa aktywność fizyczna, etykiety produktów, regularna kontrola masy ciała, zaangażowanie rodziców.

Wnioski

mgr Ewelina Durazińska - psycholog

- Im bliższa i bardziej otwarta relacja **rodzic-dziecko/dziecko-rodzic**, tym większy poziom zaangażowania oraz lepsze efekty.
- Zwiększenie świadomości całościowego spojrzenia na zdrowy styl życia.
- Zwiększenie świadomości prawidłowych i korzystnych nawyków, które zostały wprowadzone na stałe (np. picie wody).
- Lepsze efekty, kiedy motywacja miała charakter wewnętrzny.
- Korzystne wyniki osiągnano, jeśli ograniczono "**jedzenie emocjonalne**".

Wnioski

mgr Łukasz Wrochna – specjalista ds. aktywności fizycznej

- **Znaczenie zdrowego stylu życia:** podczas omawiania problemu podkreślaliśmy znaczenie zdrowego stylu życia, który obejmuje regularną aktywność fizyczną i zdrowe odżywianie. Omawialiśmy również korzyści dla zdrowia, jakie wynikają z utrzymania prawidłowej wagi ciała.
- **Rola aktywności fizycznej:** zachęcanie dzieci do regularnej aktywności fizycznej poprzez zabawy, gry oraz ćwiczenia. Mogły to być zarówno zajęcia na lekcji wychowania fizycznego, jak i proste ćwiczenia, które dzieci mogą wykonywać również w domu lub na podwórku (jazda rowerem, rolki, hulajnoga, spacer z psem, hula-hop itp.).
- **Promowanie pozytywnego wizerunku ciała:** ważne jest, aby promować pozytywny wizerunek ciała i rozwijał u dzieci poczucie własnej wartości niezależnie od wyglądu fizycznego. To może pomóc w zapobieganiu problemom związanych z niezdrowymi nawykami żywieniowymi i wizerunkiem ciała
- **Współpraca z rodzicami:** zaangażować rodziców, przekazując im informacje na temat otyłości i zachęcając do wspólnego podejmowania działań w celu promowania zdrowego stylu życia w domu.

Wnioski

Bartłomiej Rybaniec – specjalista ds. aktywności fizycznej

- Dzieci i młodzież zbyt dużą ilość czasu spędzają przed ekranem telefonów i innych urządzeń.
  - W konsekwencji brakuje im aktywności fizycznej na świeżym powietrzu, która niesie za sobą szereg benefitów.
  - Często dostrzegalny był brak motywacji.
  - Pomimo to dzieci w rozmowach wykazywały chęć wprowadzenia w swoim życiu zmian z pomocą swoich najbliższych.
  - Ci radośni młodzi ludzie u progu nowych wyzwań związanych z postępem i wszystkimi jego przywarami zrozumieli jak ważna w ich życiu jest aktywność fizyczna i deklarowali **ruszać się, biegać, skakać, bawić i cieszyć się życiem jak najczęściej!!!**
-

***Serdecznie dziękujemy
dzieciom, młodzieży, tzw. „mali – duzi” bohaterzy,
ale też i ich rodzicom***

PROGRAM PROFILAKTYKI I Wczesne
WYKRYWANIA NADWAGI I OTYŁOŚCI
WŚRÓD DZIECI KLAS IV-VIII,
UCZNIÓW SZKÓŁ PODSTAWOWYCH
Z TERENU POWIATU RADOMSKIEGO
NA LATA 2022-2023

***Serdecznie dziękujemy
za Państwa zaangażowanie
i udział w realizacji
programu!***

Dziękujemy

pomysłodawcom za możliwość realizacji programu

P. Waldemar Trelka i Krzysztof Kozera

P. Joanna Czerwińska

P. Bernarda Dudek za wsparcie

***Za zdobyte doświadczenie, poznanie nowych osób, pomoc
innym***

jak również sprawdzenie się jako zespół profesjonalistów!

IX KONGRES WYZWAŃ ZDROWOTNYCH 7-8 MARZEC 2024 KATOWICE

<https://www.powiatradomski.pl/blog/aktualnosci/powiat-radomski-laureatem-ogolnopolskiego-konkursu-zdrowy-samorzad/>

Nagrodę kategorii „**Zdrowy Powiat**” otrzymało również **Starostwo Powiatowe w Radomiu** za realizację programu profilaktyki i wczesnego wykrywania nadwagi i otyłości wśród dzieci z klas IV-VIII, uczniów szkół podstawowych z terenu powiatu radomskiego na lata 2022-2023.

IX KONGRES
WYZWAŃ
ZDROWOTNYCH

ZDROWY
Samorząd'24

7 MARCA 2024, KRAKÓW

PYTANIA?

Dziękuję za uwagę!

Prezentacja przygotowana na potrzeby realizacji:

**Programu profilaktyki i wczesnego wykrywania
nadwagi i otyłości wśród dzieci klas IV-VIII
uczniów szkół podstawowych
z terenu Powiatu Radomskiego
na lata 2022-2023**

Wszelkie prawa autorskie zastrzeżone.